

Hem>Familjefrågor och arv>Underhåll till familjemedlemmar

Underhåll till familjemedlemmar

Spanien

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Med underhåll förstås alla grundläggande behov i form av uppehälle, bostad, kläder och hälsovård.

Underhåll innefattar också utbildning medan den underhållsberättigade är underårig och även därefter om utbildningen måste fortsätta utan barnets egen förskyllan. Vid söndring i äktenskapet kan man under förfarandet för hemskillnad eller äktenskapsskillnad ansöka om underhållsbidrag för barn som bor hemma och som inte är ekonomiskt självförsörjande.

Graviditets- och barnsörjningskostnader ingår i underhållet, såvida de inte täcks på annat sätt.

En skyldighet till fullständigt ömsesidigt underhåll finns mellan

- 1) makar,
- 2) anförvanter i upp- eller nedstigande led.

Syskon kan endast få nödvändigt stöd till uppehållet om behovet har uppstått utan den underhållsberättigades egen förskyllan. I detta ingår, i förekommande fall, stöd som behövs för utbildning.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Barn kan få underhåll till dess de når myndig ålder, som i Spanien är 18 år, såvida inte den underåriga har tillräckliga egna inkomster. Efter det att barnet uppnått myndig ålder fortsätter skyldigheten så länge barnet inte är ekonomiskt oberoende, har avslutat sina studier eller har blivit arbetslöst utan egen förskyllan. För underåriga måste man också beakta civilrättsliga bestämmelser (*Código Civil*) om de kombinerade effekterna av annullering av äktenskap, hemskillnad och äktenskapsskillnad (artikel 90 och följande).

Medan barnet är underårigt är underhållet en skyldighet med absolut företrädesrätt.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Ansökan ska inges till behörig förstainstansdomstol (*Juzgados de Primera Instancia*).

Vilka är de viktigaste inslagen i förfarandet?

Ansökan handläggs i en muntlig förhandling (*juicio verbal*). Om underhåll begärs som en kompletterande åtgärd vid hemskillnad eller äktenskapsskillnad eller åtgärder som rör barn och föräldrar vid upplösning av ett äktenskap, handläggs det i samband med ovan nämnda förfarande, i en muntlig förhandling med vissa särdrag.

I och med det undantagstillstånd som utlystes i Spanien (genom kungl. dekret nr 463/20 av den 14 mars 2020 om hantering av hälsokrisen på grund av covid-19), särskilt genom antagandet av kungl. dekret nr 16/20 av den 18 april 2020 om förfarande- och organisationsmässiga åtgärder i rättsväsendet mot covid-19, infördes en särskild summarisk process för familjefrågor under undantagstillståndet (se artiklarna 3, 4 och 5). Detta särskilda förfarande tillämpas när det är nödvändigt att begära prövning av permanenta åtgärder som antagits i enlighet med artikel 774 i civilprocesslagen nr 1/2000 av den 7 januari 2000 (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) gällande hushållsutgifter, underhåll mellan makar och erkända underhållsskyldigheter mot barn, och när en sådan prövning begärs på grund av att makarnas och föräldrarnas ekonomiska situation påtagligt har förändrats till följd av covid-19-pandemin. Det tillämpas också vid tvister om en begäran att fastställa eller pröva en skyldighet att betala underhåll, när denna begäran görs eftersom den ekonomiska situationen för den underhållsskyldige familjemedlemmen påtagligt har förändrats till följd av covid-19-pandemin.

I avsaknad av särskilda bestämmelser för alla frågor som inte omfattas av denna artikel tillämpas civilprocesslagen nr 1/2000 av den 7 januari 2000 för handläggningen i den muntliga förhandlingen.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ansökan ska inges personligen av den berörda parten, om inte denne är underårig. I så fall ska ansökan inges av den person som har det juridiska ansvaret för den underåriga, åklagarmyndigheten (*el Fiscal*) eller barnomsorgsmyndigheten. Ansökan kan emellertid inges av ett ombud, under förutsättning att ombudet har beviljats fullmakt i närvaro av en notarie, ett rättsbiträde eller konsult vid en spansk diplomatisk beskickning utomlands.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Den allmänna regeln är att behörigheten åligger domstolarna på den ort där den underhållsskyldige har hemvist. Om det finns flera gemensamt underhållsskyldiga (moder och fader) tas målet upp i domstolarna på den ort där den ena av eller båda föräldrarna har hemvist. Om den underhållsskyldige inte har hemvist i Spanien tas målet upp i domstolarna där han eller hon senast hade hemvist i Spanien. I alla övriga fall är det domstolarna på den ort där den underhållsberättigade har hemvist som är behöriga.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Sökanden ska försvaras av en advokat (*abogado*) och företrädas av ett domstolsombud (*pocurador*).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

I Spanien tas inga avgifter ut för ansökningar som uteslutande avser underhåll, utom arvoden till advokater, domstolsombud och sakkunniga, om sådana anlitas.

De avgifter som tas ut av advokater och domstolsombud grundas på det begärda underhållsbidragets storlek. Finansiellt stöd finns för att täcka rättegångskostnaderna om den som begär underhåll eller den person från vilken underhåll begärs saknar finansiella resurser. De kan också ha rätt till rättshjälp utan kostnad i enlighet med de tröskelvärden som anges i artikel 3 i lag nr 1/1996 av den 10 januari 1996 om fri rättshjälp. Hjälpen består av de tjänster som tillhandahålls genom en advokat eller ett domstolsombud som domstolen förordnat att driva talan. Alla rättegångskostnader såsom ersättning till expertvittnen eller kostnader för att offentliggöra dekret betalas också av staten.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

I de flesta fall fastställs regelbundna betalningar som enligt lag ska betalas månadsvis i förskott. Det är mycket ovanligt att det fattas beslut om betalning av ett engångsbelopp. Detta förekommer enbart om utestående underhållsbelopp måste betalas in, om den underhållsskyldige saknar fasta tillgångar och detta

är det bästa sättet att skydda framtida betalningar, eller enligt avtal mellan parterna. När domstolen beräknar de faktiska belopp som ska betalas använder den en abstrakt rättslig regel som grundas på proportionalitet i tre avseenden: den underhållsberättigades behov, den underhållsskyldiges finansiella tillgångar och de finansiella tillgångarna hos andra personer som också är skyldiga att betala underhåll (medunderhållsskyldiga) i samma utsträckning som den som är huvudansvarig för underhållet. I domstolsbeslutet som fastställer underhållets storlek ska även förutsättningarna för att beräkna framtida indexering anges. Denna indexering är automatisk och tidsberoende. Det är den person som har ansvaret för att betala underhållet som ska tillämpa det indexerade beloppet. Om den underhållsskyldige underlåter att höja underhållsbeloppet kommer domstolen att göra det på begäran av den underhållsberättigade. Underhållets storlek kan justeras (återigen efter ansökan från den berörda parten) om de omständigheter som ursprungligen låg till grund för att beräkna underhållsbeloppet har förändrats i betydande grad: beloppen ska ökas om den underhållsskyldiges ekonomiska situation har förbättrats eller om den underhållsberättigades ekonomiska situation har försämrats (till exempel om en sjukdom förvärras). Beloppen ska minskas om den underhållsskyldiges situation försämrats eller om den underhållsberättigades resurser förbättras. Slutligen upphör underhållsskyldigheten när skälen för att betala underhåll inte längre föreligger.

Domstolarnas allmänna råd (*Consejo General del Poder Judicial*) har tagit fram tabeller för beräkning av underhåll. Dessa aktualiserades senast i maj 2019. Det handlar om riktlinjer som grundar sig på barnens behov och föräldrarnas inkomst samt antal barn i familjen. Kostnaderna för bostäder och skolgång har inte tagits med i beräkningen och därför ska slutsumman justeras i varje enskilt fall för att beakta dessa kostnader. Tabellerna finns här:

<http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Servicios/Utilidades/Calculo-de-pensiones-alimenticias/>

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Det vanligaste sättet att betala underhåll är i kontanter. Det finns emellertid två undantag: den underhållsskyldige kan till exempel välja att fullgöra sin skyldighet genom att erbjuda mat och husrum åt den underhållsberättigade i sin egen bostad. Möjligheterna att utnyttja denna möjlighet är starkt begränsade genom rättspraxis om det inte finns garantier för goda relationer. Betalning genom att tillhandahålla varor eller rättigheter är undantag och är endast lämplig för att betala utestående belopp om det finns risk för att varorna försvinner eller om den underhållsskyldige saknar tillgångar. Underhåll betalas ut direkt till den underhållsberättigade. Den vanligaste metoden är genom banköverföring. Om den underhållsberättigade är underårig eller omyndigförklarad betalas underhållet ut till hans eller hennes juridiska ombud.

I förfaranden som rör upplösning av äktenskap eller ett rättsligt föräldra-barnförhållande tillåter domstolarna utbetalning av underhåll genom direkt betalning till den underhållsberättigade för vissa utgifter för underåriga barn (t.ex. skolgång, sjukförsäkring, osv.).

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

I detta fall kan den underhållsberättigade ansöka om verkställighet av domstolsbeslut om underhåll. I Spanien finns följande verkställighetsmetoder: innehållande av lön (förutom ett existensminimibelopp som anges av domstolen), innehållande av skatteåterbäring, beslagtagande av bankkonton, avdrag från sociala förmåner samt beslagtagande av egendom och offentlig försäljning av denna. Om underhållsbidragen inte betalas kan detta i vissa fall innebära ett brott, och den skyldige kan dömas till fängelse.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Till skillnad från andra typer av skulder finns det inga kvantitativa gränser för beslagtagande av den underhållsskyldiges konton eller tillgångar när det gäller utestående underhållsskulder. Möjligheten att använda dessa förfaranden upphör efter fem år.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

I mål som gäller krav på underhåll till underåriga eller personer som saknar rättshandlingsförmåga kan åklagarmyndigheten erbjuda sig att verka som ombud.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Garantifonden för underhållsbetalningar, som inrättades genom lag nr 42/2006 av den 28 december 2006 och reglerades genom kungligt dekret nr 1618 /2007 av den 7 december 2007, är en fond utan juridisk status, vars syfte är att tillse att underåriga barn får obetalade underhållsbidrag som fastställts i stadfästa avtal eller i ett domstolsbeslut i ett förfarande för hemskillnad, äktenskapsskillnad, annullering av äktenskap, rättsligt föräldra-barnförhållande eller underhåll, genom att betala ut en summa som betraktas som ett förskott.

För att kunna få förskott från fonden är det av avgörande betydelse att underhållsbeslutet har meddelats av en spansk domstol.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Ja, enligt EU:s regler och de internationella konventioner om betalning av underhåll som Spanien har ratificerat kan en underhållsberättigad begära hjälp av Spaniens centralmyndighet inom justitieministeriet.

14.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen?

Genom att på valfritt sätt kontakta avdelningen för internationellt rättsligt samarbete (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) inom justitieministeriet. Calle San Bernardo 62, 28071 Madrid. Tfn: +34 91 390 2228/2295/4437. Fax: +34 91 390 4457.

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

En underhållsberättigad som är bosatt i en annan medlemsstat kan kontakta centralmyndigheten i den staten och förete bevis på att han har rätt till underhållsbidrag samt begära att den myndigheten kontakter den spanska centralmyndigheten om att inleda ett verkställighetsförfarande i Spanien. Detta ska ske i enlighet med EU:s regler och internationella konventioner om betalning av underhåll som Spanien har ratificerat.

15.2 Hur kontakter man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Enligt de villkor som fastställts av myndigheterna i den berörda staten.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja, EU (och därför även Spanien) ratificerade protokollet den 8 april 2010.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttsens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Enligt rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ska de parter som är involverade i en tvist som omfattas av denna förordning ha faktisk möjlighet till rättslig prövning i en annan medlemsstat, vilket ska innebära verkställighets- och överklagandeförfaranden i enlighet med de villkor som fastställs i det berörda kapitlet. Dessutom ska den anmodade medlemsstaten tillhandahålla fri rätts hjälp vid alla ansökningar som görs av en underhållsberättigad enligt artikel 56 avseende en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Spanien har i lag nr 1/1996 av den 10 januari 1996 om fri rätts hjälp lagt till kapitel VIII om fri rätts hjälp i gränsöverskridande tvister inom EU, som reglerar den rätten för fysiska personer, oavsett om de är EU-medborgare eller tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i någon av medlemsstaterna.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

This webpage is part of an EU quality network

Senaste uppdatering: 16/01/2024

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.